QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 4 ta' Mejju 2001
Numru 9

~itazzjoni 495/1999

Paul u Rose konju[i Antonelli

versus

Universal Commerce Agency Co. Ltd*, wara mag]rufa b]ala *Daewoo (Malta) Ltd*, u llum mag]rufa *Paola Motors Ltd

F'din il-kaw\a l-atturi qeg]din jitolbu li l-qorti t]assar kuntratt ta' bejg]-u-xiri ta' karrozza billi l-konvenuta, b]ala l-bejjig], ma g]amlitx il-kunsinna, u g]alhekk tikkundanna lill-konvenuta t]allas lura elf mija u disg]in lira (Lm1,190) li l-atturi kienu]allsuha akkont tal-prezz.

I`-`itazzjoni tg]id illi fis-17 ta' Novembru 1997 l-atturi kienu ordnaw ming]and il-konvenuta vettura tal-g]amla *Daewoo Racer*, u kienu ordnawha b'xi *extras* li ma kinux imda]]la fix-*showroom price*. Dak in-nhar stess]allsu erba' mija u sebg]in lira (Lm470) akkont tal-prezz u l-g]ada komplew]allsu tletin lira (Lm30) o]ra; wara baqg]u jag]mlu]lasijiet o]ra.

Meta g]amlu l-ordni l-atturi ma kinux jafu, u l-impjegati tal-konvenuta ma kinux qalulhom, illi kien ser jasal mudell ie]or ta' l-istess vettura li kien b]al dak li ordnaw huma i\da aktar modern. Wara, fil-fiera ta' Mejju ta' l-1998, l-atturi raw il-mudell il-[did, *Daewoo Lanos*, li ma kellux prezz wisq og]la mid-*Daewoo Racer* li kienu ordnaw huma. G]alhekk huma kienu talbu lill-konvenuta biex flok *Daewoo Racer* jixtru *Daewoo Lanos*, u l-konvenuta laqg]et din it-talba: t]assret l-ordni g]al *Daewoo Racer* u minflok saret ordni g]al *Daewoo Lanos*, li kellha ti[i kunsinjata lill-atturi sa mhux aktar tard minn tmiem Awissu jew il-bidu ta' Settembru ta' l-1998. Dwar dak li la]qu]allsu l-atturi akkont tal-prezz tad-*Daewoo Racer* bl-*extras*, il-ftehim kien li dan jintradd lill-atturi hekk kif dik il-karrozza tinbig] lil terzi.

{ara li dik il-karrozza kienet inbieg]et lil terzi u g]alhekk il-]lasijiet li kienu saru mill-attri`i, li telg]u g]al elf mija u disg]in lira (Lm1,190), bdew jitqiesu b]allikieku saru akkont tal-prezz tad-*Daewoo Lanos*. Din ta' l-a]]ar, i\da, baqg]et qatt ma waslet. Il-konvenuta kienet kitbet lill-atturi, fit-18 ta' Novembru 1998, biex tg]arrafhom illi l-karrozza kellha tasal f'Di`embru ta' l-1998, i\da l-karrozza xorta baqg]et ma waslitx.

G]alhekk l-atturi, b'ittra uffi`jali tal-15 ta' Frar 1999, sej]u lill-konvenuta biex, ladarba din naqset milli tikkunsenja l-karrozza fi\-\mien miftiehem, tersaq sabiex jin]all il-kuntratt ta' bejg]-u-xiri u trodd lill-atturi l-flus li kienu]allsu akkont. Il-konvenuta, i\da, baqg]et ma g]amlet xejn u l-atturi fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenuta naqset milli tikkunsenja l-vettura fi\-\mien miftiehem;
2. t]oll il-kuntratt ta' bejg]-u-xiri tal-vettura;
3. tg]id illi l-konvenuta g]andha trodd lill-atturi elf mija u disg]in lira (Lm1,190) li kienu]allsu akkont; u

4. tikkundanna lill-konvenuta t]allas lill-atturi elf mija u disg]in lira (Lm1,190), flimkien ma’ l-img]ax u l-ispejje\, fosthom dawk ta’ l-ittra uffi`jali tal-15 ta’ Frar 1999.

Il-konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. ma hemm ebda relazzjoni [uridika bejn l-atturi u l-konvenuta — il-konvenuta kienet irtirat din l-e``ezzjoni fit-2 ta’ Mejju 2000[1];
2. l-atturi kienu ftiehmu mal-konvenuta dwar il-bejg] ta’ vettura tal-g]amla *Daewoo Racer*, u g]alkemm il-konvenuta fittxet li tag]mel il-kunsinna, l-atturi baqg]u ma riduhiex, g]alkemm il-karrozza kienet ordnata spe`ifikament g]alihom, u bl-*options* li riedu huma; u
3. bla]sara g]all-e``ezzjoni l-o]ra, ma hux minnu li l-konvenuta kienet intrabtet bi \mien dwar meta kellha tasal Malta l-vettura *Daewoo Lanos*, u g]alhekk li ma waslitx il-vettura ma hu ta’ ebda]sara g]all-bejg] li sar, ladarba kien hemm ftehim dwar l-o[[ett u l-prezz.

Il-kwistjoni ewlenija hija dwar jekk sarx ftehim bejn il-partijiet li l-ordni g]al *Daewoo Racer* tinbidel f’wa]da g]al *Daewoo Lanos*; kwistjoni o]ra hija dwar jekk sarx ftehim dwar i\-\mien meta kellha ssir il-kunsinna.

L-atturi ressqu xiehda biex juru li tassew sar il-ftehim biex jie]du *Lanos* flok *Racer*, u l-konvenuta, minkejja t-tieni e``ezzjoni tag]ha, ma ressqet ebda xiehda biex twaqqa’ dak li xehdu l-atturi; anzi, il-]ames paragrafu tad-dikjarazzjoni tal-konvenuta juri li tassew sar il-ftehim kif qalu l-atturi, g]alkemm ta]t kondizzjoni:

> … … … mhux minnu illi s-so`jetà konvenuta ntrabtet b’xi \mien li fih kellha tikkunsinja *Daewoo Lanos*; anzi, is-so`jetà konvenuta ma kinitx taf meta l-*Lanos*, *right hand drive*, kienu se jkunu *available* f’Malta, u kienet lesta takkommoda lill-atturi illi jekk til]aq ti[i d-*Daewoo Lanos* u l-atturi ma jkunux

[1] *Fol.* 21.

> g]adhom]ar[u d-*Daewoo Racer*, l-istess atturi setg]u jag]\lu d-*Daewoo Lanos*, però \gur li ma kinitx l-intenzjoni tal-partijiet li ma jsir l-ebda bejg].[2]

B'ittra mibg]uta lill-atturi fit-18 ta' Novembru 1998[3], i\da, il-konvenuta stqarret illi kien hemm dewmien biex tasal il-karrozza minn barra, u qalet ukoll illi kellha tasal "*sometime during December*". Dan ifisser li l-ftehim kien ming]ajr kondizzjoni, u li kellha ssir il-kunsinna ta' dik il-karrozza li kienet g]adha ma waslitx; li kieku tassew kien hemm il-kondizzjoni msemmija fid-dikjarazzjoni tal-konvenuta, hija kienet issejja] lill-atturi biex jilqg]u l-kunsinna tad-*Daewoo Racer*, u mhux tag]mel apolo[ija lill-atturi minhabba d-dewmien u ti\\i]ajr "*for your patience and co-operation*".

Li ma kienx hemm ftehim dwar meta kellha ssir il-kunsinna ma kienx ikun hemm dewmien; li saret apolo[ija g]ad-dewmien ifisser li kien hemm dewmien, *i.e.* li \-\mien miftiehem g]all-kunsinna kien g]adda u kien g]adda sew.

Il-qorti g]alhekk hija tal-fehma li tassew kien hemm ftehim li l-atturi jixtru *Daewoo Lanos* flok *Racer*, u li tassew kien hemm dewmien fil-kunsinna.

L-art. 1385 tal-Kodi`i ~ivili jg]id hekk dwar meta l-bejjig] jonqos li jag]mel il-kunsinna:

> **1385.** Jekk il-bejjig] jonqos li jag]mel il-kunsinna, fi\-\mien miftiehem, ix-xerrej jista' jitlob, kif jag]\el hu, jew li l-kuntratt ji[i ma]lul, jew li huwa ji[i mqieg]ed fil-pussess tal-]a[a mibjug]a, i\da dan kemm-il darba d-dewmien ikun [ie kka[unat mill-bejjieg] biss.

Fil-ka\ tallum l-atturi g]a\lu li j]ollu l-kuntratt u, billi l-konvenuta ma \ammitx il-kelma li tat dwar il-kunsinna, it-talbiet ta' l-atturi g]andhom jintlaqg]u.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li tg]id illi l-konvenuta ma g]amlitx il-kunsinna tal-vettura lill-atturi fi\-\mien miftiehem, t]oll il-kuntratt ta' bejg]-u-xiri u tikkundanna lill-konvenuta trodd lill-atturi elf mija u disg]in lira

[2] *Fol.* 17.

[3] *Fol.* 12.

(Lm1,190) li t]allsu akkont tal-prezz tal-bejg] li ma se]]x u li l-konvenuta issa qieg]da \\omm *sine causa*; u tikkundanna lill-konvenuta t]allas ukoll l-img]axijiet u l-ispejje\ tal-kaw\a.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.